

Arktis – naturlige klimavariasjoners arena

Ole Henrik Ellestad*

De som fornekker den naturlige, globale varmeperioden i 1920–50 årene og tilhørende historiske data har ikke en vitenskapelig holdning. Spesielt når det gjelder Arktis. Det innbefatter den norske IPCC-leiren med deres ledende forskere, medie-Norge og politikere. Og denne fornektning skal være fundamentet for å nedlegge vår oljeindustri og sette vår velferdspolitik i fare? Det er uverdigg et opplyst demokrati.

Isen i Arktis vokser igjen

«Denne vinteren var iskanten i Barentshavet tilbake til normalen for 1980- og 90-tallet» og «isdekket kan i perioder vokse og iskanten igjen trekke sørover» skriver forsker *Marius Aarthur* ved Bjerknessenteret, UiB i [Aftenposten 23. april](#). Han mener at menneskeskapte klimaendringer har fått havisen til å trekke seg tilbake, men nå er det naturlige variasjoner som dominerer – men bare for en periode.

Stor og kompakt isutbredelse bekreftes fra fjorårets tokt til isbryteren *Oden* og satellitt-målinger ([KN 244](#)). En analyse av siste 20 års utvikling fordelt på tiårsperioder (Figuren, fra en [lenke analyse på WUWT](#)) viser at en tydelig nedgang i perioden 1994–2006 (sort kurve) er snudd til oppgang de siste 10 år 2007–2018 (rød kurve).

Figuren viser også store variasjoner, helt i tråd med vitenskapelige publikasjoner fra 1970–80 årene, før IPCC-rapportene overtok mediebildet, at de «arktiske isforhold varierer betydelig på sesong-, års- og multidekadisk tidsskala» – ulikt CO₂-effektens «fingeravtrykk».

Det markante minimumet i den røde kurven (2012) skyldtes en av moderne tids kraftigste stormer som passerte over hele Nordishavet, brøt opp og smeltet mye av isen. Ismengden økte særdeles raskt etter at stormen hadde passert.

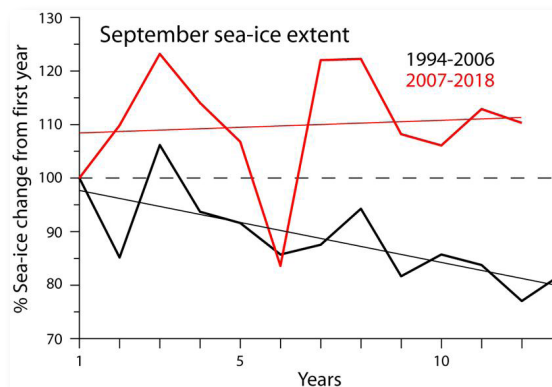
Hvorfor velge året 2007 som et skille? Fordi ca 60-års syklusen passerte et vendepunkt knyttet til sykluser i Stillehavet (PDO) og Atlanterhavsstrømmen (AMO). Moderne bøyemålinger i Nordishavet viser også variert innstrømming med et maksimum rundt 2007. Innstrømmingen gjennom Beringstredet går i liknende sykluser (se også [KN 180](#)). Aarthur og hans kolleger fortier denne sammenhengen som er knyttet til sykluser påvist i havsedimenter 8 000 år tilbake i tid (*Fauerskov Nielsen 2012*).

Golfstrømmen varierer mye

Golfstrømmen har maksimalverdi på opp mot 150 Sv (En Sverdrup, Sv, er en million kubikkmeter per sekund) sør for Newfoundland og varierer utenfor norskekysten mellom 4 og 14 Sv (3–10 ganger vannmassene i samtlige av jordas elver). Varmeholdet varierer også, f.eks. 2,2 C varmere i 1944 enn i den kaldere perioden 30 år tidligere. Det ga seg utslag i lite is og til dels åpne Nordøst- og Nordvestpassasjer og nesten like lave ismengder som i dag, i Barentsregionen.

Naturlige variasjoner i Norskehavet og Golfstrømmen ble også omtalt i en rapport fra *Havforskningsinstituttet* til Fiskeridepartementet allerede i 1990 ([KN 217](#) og [KN 216](#)) inklusive varmeperioden 1920–50. Ferskvannsmengder transportert i nordlige systemer varierte også og bidro også til økte ismengder fra 1960-årene. Isen er så redusert fra ca 1980 frem mot 2007. Målinger bl.a. utenfor Skottland og Kola fra år 1900 har vist at strømmen bruker 2–3 år langs norskekysten, vel det dobbelte fra Newfoundland til norskekysten og 10–12 år fra Karibhavet. Det er således en betydelig forsknelse før oppvarmet havvann fra økt solinnstråling rundt ekvator gir effekter nordover.

Tidligere tiders informasjon fra dekkingsdager til hval- og selfangere, ekspedisjoner, og i moderne tid fra fly og satellitter beskriver godt isutbredelsen, spesielt

iskantens posisjoner i det nordlige Barentshavet og Norskehavet helt tilbake til 1579. [Betydelige variasjoner](#) er normen (*Vinje 1999; Falk-Petersen et al. 2015*).

Ekspertenes uttalelser 1920–40

Norske medier omtalte ofte oppvarmingsperioden 1920–40 og forholdene i Arktis, men i nøkterne vendinger som klimaforbedring. Beskrivelsene av is og temperaturforhold ligner til forveksling dagens omtaler.

Det var et Arktis jeg ikke kjente igjen med mye mindre havis, et Svalbard med isbreer

redusert med flere kilometer, frodigere vegetasjon og fauna, og havet nord for Svalbard var over 10 °C varmere enn normalen (Rapportert allerede i 1922 av kaptein *Ingebrigtsen* med over 50 års fartstid i Arktis, rapport fra *A. Hoel*).

Temperaturen på Svalbard var 7 °C varmere enn normalen i perioden november–mars (*A. Hoel*, *Nordlands Avis* 1936). I dag ropes det høyt at Svalbard er blitt 5–6 °C varmere siste 30 år.

Snart isfritt til Nordpolen (Dagbladet september 1945 basert på kilde i sovjetiske Pravda)

Innlandsisen på Øst-Grønland var i 1933 redusert vel så mye som dagens nivå. Det viser at breene har lagt på seg i den kaldere mellomliggende periode ([Dansk analyse](#) av issituasjonene 2012 med bilder tatt i 1933. (Se også [KN 128](#)).

I dag er endringene menneskeskapt ([KN 121](#)) basert på en utilstrekkelig beregningsmodell.

Nyere data fra Svalbard

Russeren *B. V. Ivanov* (2019) benyttet den mest moderne temperaturserien for Svalbard, Longyearbyen fra Norges meteorologiske institutt for perioden 1998–2014. Han fant omtrent samme nivå. Tidligere tiders oppvarming var kraftigere over vekstperioden, særlig i vintermånedene, mens moderne tids oppvarming har vært jevnere.

Konklusjon

Varmeperioden 1920–50 årene var naturlig og markant i god tid før fossilt CO₂ begynte å øke nevneverdig etter 1950. En farlig sannhet som fikk Norge til å støtte Canadas forslag om å sløyfe referanser til varmeperioden (2007-rapporten). Det har lite med «Arven etter Nansen» å gjøre som de har kalt prosjektet Aarthur er tilknyttet. Nå ser vi sannsynligvis de første indikasjonene på at den kaldere del av syklusen er i vente. Forhåpentligvis har oljeselskapene ikke trodd på spådommene om et isfritt sommer-Arktis, men er klar til å takle de utfordringene økt isutbredelse vil medføre.